

רדרו אמונה

רת. "הצינו לי להאריך את השירות". לרכת לקורס מפקדי פלוגה ולהיות מפקד פלוגה בזננים", פתח התלמיד. הימים,ימי טרום הנסיגה מדרום לבנון והיתה לכך ממשימות ברורה עבورو - להיעדר מהabitat בתור חתן העיר למשך שבועות ארוכים כדי להיות עם חיליו בדרום לבנון. "האם זה נורמלי לבנות משפה בכח?", שאל את הרב סדן, ואירועו הוסיף: "האם זה נורטבי שלילדינו יהיה רק אבא של שבת?". תשובה של הרב סדן הייתה חד משמעותית: "אם השאלה שלכם היא: האם זה נורטבי?otti התשובה היא לא. כשותג מתהן הבעל בראכ"כ שותף מלא בגידול הילדים". או הרב מיעץ לנו לא לחותם", אמרו השניים בהקללה והרב סדן השיב: "לא שאלתם אותי האם לחותם, שאלתם אם זה נורטבי. והתשובה היא שלא. עכשו אתם רוצים לשאול אם לחותם? או אשאל אתכם בחזרה, תגידו לי מי כן ציריך לחותם קבב? אולי שהחיי לונים יחתמו, אתם חילונים ש-40 שנה מחזיקים את הצבא וועושים את זה לא רע בזמנן שאנו מוגדים משפחות גדולות ושרים זמירות בשולחן בליל שבת", אמר להם והוסיף: "יש לי

חתן פרש ישראל, הרב אלוי סדן, מי שאחראי להפכת השילוב של הציונות הדתית בצה"ל בראשון חגי ל'שביעי':
אתגרי החברה הישראלית קשים כמו בימי הקמת המדינה. מודיעו הוא חשש מכה"ל בו משרתים רק דתיים, ולמה אין דואג מהגורמים הפועלים לדחוק את הcipות הסרוגות והרבבות הצבאית מהצבא. "הבנו שתפקידנו לחתת אחירות על המדינה" // משה גלנט

שנה מחזיקים את הצבא וועושים את זה לא רע בזמנן שאנו מוגדים משפחות גדולות ושרים זמירות בשולחן בליל שבת", אמר להם והוסיף: "יש לי

מש שנים לאחר שהרב אלוי סדן הקים את המכבי נה הקדרם צבאות הראשי את 'בני דור' בעלי, הגיע

ה

אותה צריך מסירות נפש. או עליינו למסור את הנפש לפחות כפי חלכנו באקלוסייה.

"אני חשב שזה השינוי המשמעותי ביותר. אם לפני 82 שנה הכרתי בו גרי ישיבה בודדים שהיה בצבא קבוע לאורך שנים, היום יש הרבה, פכה זאת היא מהפיכה תודעתית, שביבר חובי היכפה הבין שזה התפקיד שלנו. צריך לקחת אחריות על מדינת ישראל".

◀ עשור אחרי סייעת בהקמת המינהלנית הראשונה. הרגשת השכלה יותר מידי עם המכינות הדתיות והחילוניות נותר מאחור?

"הגעת לבה"ד 1 וראיתי שעיל מגש המסדרים עומדים לעמלה מ-40% חובי כיפות והבנתי שהחצי בא חייב להישאר צבא העם. לא יכול

"מהדבר זה כבר 15 שנה צומחים אנשים עם מוטיבציה גבוהה של شيء רות צבאי וגם מוטיבציה גבוהה של תרומה באזורי אחורי הגבאים, וזה דבר שהיום הוא מאד נחוץ".

כח'ל לא יכול להיות פלגנה של דתים

◀ כשהוא אליך התלמיד, וציפה שתהמר לו לא לחותם, כי אלו אינם חיים נורטטיביים, הוא צדק.

"בטע שזה לא נורטטיבי, אבל במדינה ישראל לפני אנשים חיים באופן לא נורטטיבי כדי שהאנשים האח'רים יכולים לחיות חיים נורטטיביים. רים נשאלות שלבי היות האם אנחנו מוכנים לאמץ הוה, הרי העובדה שזה לא נורטטיבי אינה אומרת שזה לא טוב. היום – אחרי הרבה שנים, אני יודע

רעין יותר טוב, שמעתי שהთאלנדים מוכנים לעזוב את המשפחה שלהם לשנתים בשל פרנס. נציג להם משכורת טובה, נאמן אותם להיות מפקדי פלוגות ונשלח אותם לבנון. מי צריך לחתת אהירות על צה"ל ועל ביטחון מדינת ישראל, זו בעיה של המשלה? של החילונים?", שאל אותו. "עלינו להבין שזו עיטה שלו,ומי שורציהם אותו במעטפת, עליו לתהירון ממש טוב כדי להסביר למה הוא לא נוטל אחריות על גורלו של עם ישראל".

זהו תמצית תפיסת עולמו ודר' כו המיחודה של הרב סדן (68), שנינתה דור שלם והשבוע זוכה לה-כלה הצבורית המשמעותית ביותר. אחרי שנים של עשייה, כשחתת ידיו יוצאים לפני תלמידים הפעלים ביום ובצה"ל, יונקן לרבות סדן 'פרס ישראלי' ביום העצמות על תרומתו המינוחת לחברה ולמדינה. הרב

אך למרות תרומתו האדירה, הרב סדן מdegש בראיון מיוחד לשביעי, שהוא רק אחד מהשותפים. על אף שקשה מאוד לקחת ממנו את העובדה שהוא חתום על מפעל חיים שהביא את היזננות הדתית למקום אחר בעשייה הצבורית ובנשאה בנטול, ומ-תווך כך שינה את פני המדינה, הרב סדן מבקש לשתף אחרים בוציותו.

"הפרס הוא לא דוקא הכרה ציבורי רית ב'", אומר הרב סדן לשביעי, "אללא הכרה ציבורית בתהיליך, שהודם הראשון שלו הוא מה שהיה בצלבו הדתי לאומי. כמובן, ההבנה שהסתדים הלאומיים לא צריכים רק לעבור דרך הצבה – אלא צריכים לקחת אחריות גם על דברים צערניים שהחליטו לקחת את הרעונות שלימדנו ולהפכם למציאות. אין ספק שגם דמיות כמו רועי קלין, עמנואל מローン ואחרים שלצדuri הרוב התפרסמו בגל מעשה גבורתם, גרמו להיכרותם עם התהיליך".

פרויקט המכינות שהוקם בסוף שנות השמונים לא השפייע רק במיגל של היזננות הדתית אלא פרש כנפים על החברה הישראלית כולה. ועל כן, לפי הרב סדן, הפרס שייך למ陪כת המכינות הקדם צבאיות. "עשור אחריו בקמת המכינה הקדם צבאיות הראשוי בה בעלי, סייענו להקים את המכינה החילונית 'נחשון'. או ברוך ה', גם בצלב החילוני הולכת ומתurbבת התופעה. בסוף, הפרס הזה הוא בכלל תהיליך כללי שגם מכינות הילוניות שותפות לו. אתה יודע שהיום יש יותר מכינות קדם צבאיות הילוניות המכינות דתיות?" הוא אומר בשמחה.

**"הקב"ה לא אמר לנו בהר סיני ואתם תהיו לו אוסף של ישובנים,
אלא אתם תהיו לו מלכמת כוהנים וגוי קדוש. השילוחות שני
ועסוק בה היא לחזק את העובדה שאפשר להיות מלא תורה
ובאותו זמן לקחת אחריות בצבא, בשב"כ ובמוסד**

להיות שהצבא יהיה צבא של מגור אחד, גם אם לדתים יש הרבה מוטיבציה. לא רציתי שהצבא יהיה הפק להיות בצייה. הבניי יש של דתים ולכך היויתי מודאג. פלגנה שיש כל מיני תהליכי תר"ה בתים וחברתיים בחברה הילונית, וכן פחות מודעות ומוטיבציה, וכך הינו שותפים בהקמת מכינה הילונית שמרתה היהת לחזק את המוטיבציה גם של הצלב החילוני לקחת אחריות על מדינת ישראל. ואני מאוד שמח שהצלחנו בזה. יש היום 82 מכינות

לומר שיש מאות משפחות של קציני קבע וחובשים כיפה עם ילדים נפלאים, והנור נפלוא ווגויות מופלאה, אבל והדורש מסירות נפש מאוד גדול".

"אני מרגיש שזו הנקודה הארכית' מדיות שיצרנו עם השינוי", ממשיק הרב סדן. "בחבנה, שלא מספיק שהדתים יdaggo למשפחתם וידאי' גו ללימוד תורה בישיבה – אלא הם צריכים לקחת אחריות גם על דברים שדורשים מסירות נפש. את המדינה הקימו במסירות נפש ובשביל להחזיק

לא יכול להיות שהצבא יהיה צבא של מגור אחד". צילום אילוסטרציה

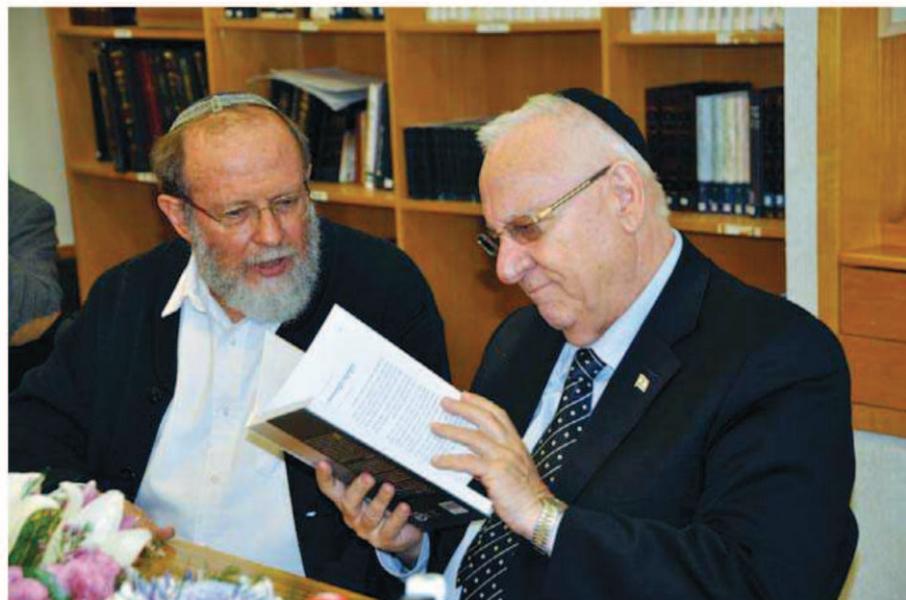

הצבה בעניינים הללו, וזה מה שיוצר את הכלול.

"לאחרונה קיימי פגישה עם קצין חינוך ראשי בצה"ל (אל"ם אבניר פז צוק, מ"ג)", מגלת הרב סדן. "הבה רתי לו שני משוכנע שלאך אחד אין כוונות רעות - לא לרטמבל", לא לראש אכ"א ולאך אחד מרashi הצבה, אבל הם לא שמים לב שקי' בוצות שנמצאות מחוץ לצבא להחוצאות כדי לבלום את התהافتות הזאת והם פועלות בתחום הצבה ומשפיעות. הצבה צריך למצוות דרך לתמודד עם זה. אבל ההכרה בפרש ישראל מביא טאת את העובדה שבצמרת המדיינה ובחלק הממלכתי בכלל, המדינה רואה את הדברים בסך הכל בזרה מאוד חיובית. אני בטוח שגם נמצא את הדרך להתגבר על כמה קבוצות שלויים שמנסנות להילחם בדבר הוה".

"אני כל הזמן אומר לתלמידים", מסכם הרב סדן, "יש לצערנו מוסר כמה שקריות שההתורה והמדינה אלו שנ דברים שאין יכולם לлечת ייחד. כתוצאה לכך יש הרבה יהודים שדבקים בתורה אבל לא הולכים לצבא ואינם מרגשים שיש להם אחריות על המדינה. מאייך גיסא, יש אנשים שלוחקים אחריות על המדינה ובמסירות נפש, אבל לא אמרנים בתורה, השק הוה הוא תוצאה של התרבות הארוכה, בה עם ישראל התרכו כולן בכתיה המדרי רשי ונוצר דמיון שם ישראל צריך רק ללמידה תורה כי זה מה שהתרורה דורשת מיהודי, נקודה. וכך, וכך כשהצינות המעיינית קמה - היא קמה על ידי אנשים שפרקו את עול בית המדרש שאמרו: 'זהו, אנחנו לוחמים אחריות 'תילונית' להקים מדינה עם היהודים'. עם יש ראל לא הייתה אפשרות להקים מדינה, וככל הזמן הוא השקע במסירות נפש לשמר על התורה נשמת אפנו, וכן נוצר דמיון שהתרבות עומדת בפני עצמה והמדינה היא דבר חלוני. זאת הסיבה שעדיין היום יש שרוצים להפריד את הדת מהמדינה.

"אנחנו, בני הציונות הדתית, מאימינים שהקב"ה לא אמר לנו בהר סיני ואתם תהיו לי אוסף של ישיבת בניקים, אלא אמר: 'ואתם תהיו לי ממלכת כווננים וגוי קדוש'. אני מר' גיש שהשליחות שני עסוק בה רוב הזמן, היא לחוק את העובדה שיכולים להיות אנשים שהם מלאי תורה ויראת שמיים ואהבת ה', ובאותו הזמן לקחת אחריות בצבא, בשב"כ, במוסד ובכל המקומות. ככלומר, התורה שולחת אותנו לקחת אחריות על עם ישראל ומדינת ישראל. וזה החידוש העיקרי ואני עסוק בו". ●

"לעם ישראל יש יי'וד בעולם". הרב אלוי סדן עם נשיא המדינה

hiloniyah Shmekiyot At Uzman (L'Uzi)
מת 20 מכינות דתיות, מ"ג), ויש שם
לקחת חלק בפלא זהה שנקרו מדינת
ישראל. זכינו ונולדנו לתוכן מיציאות
אחריות על מדינת ישראל"

"קיימי פגישה עם קצין חינוך ראשי בצה"ל. הבהרתי לו שני משוכנע שלאך אחד אין כוונות רעות אבל הם לא שמים לב שקי' בוצות שנמצאות מחוץ לצבא להחוצאות כדי לבלום את השתלבות דתים לאומיים בצה"ל. הצבה צריך למצוות דרך לתמודד עם זה"

שהabboות שלנו בנו במסירות נפש את המדינה, מדינה יהודית ורבונית עצמאית בארץ ישראל. וזה דבר עצום, ואנחנו צריכים להרגיש את האחריות למדינה הזאת. צריך לעשות הרבה כדי להרחב את הרוח הזאת ולהעמקה, ועליה לארץ בילדותו. אחד מהמשמעותים שהוא תמיד נוהג בספר מאותם ימים, אל מול הגל של האינטודיאליום שוגאה בעולם כולו מותוק תפיסת אני דיינודואליסטית ורב תרבותית. לעם הנגןים של תפיסת עולמו השונה, ישראלי יש יי'וד בעולם".

עם זאת, מהפכת הנסיבות הסורגות בצה"ל תמיד מעוררת קושיות מצד גורמים שונים. דוחיקת ענף 'תודעה יהודית' בצה"ל, 'סערת הזקנים', ודיון תמידי על 'הדרת'. "זרוקא בגלל שכולם יודעים ומדוברם יודעים ומעד'דווקא בגלל שכולם יודעים וمعدכנים את זה שצעירים דתיים נכנסים למערכות הביטחון, לחקים אחריות ומשתלבים בהרבה צמתים חשובים של מדינת ישראל, והמדינה נה כמדינה מוקירה את זה, והגורם לקבוצות שלילים - כך אני מגדיר אותם, להרגיש מאויימים אל מול התהlik' והם יוצרים לחצים קשים על

גורם שלילים חמיש מאויים

הרב אלוי סדן נולד בבודפשט שבונגරיה בד' איר תש"ח – יום לפני הכרות המדינה להורים ניצולי שואה שעלה לאرض בילדותו. אחד מהמשמעותים שהוא תמיד נוהג בספר מאותם ימים, יכול אולי להסביר כיצד כבר אז החלו הנגןים של תפיסת עולמו השונה, "בBOR IL D'KRAI USHEROT VAOIL MAOTIM ספרים על התקופה שלפני קום המדינה מה על יי'וש הבצויות, הקמת הקיבוצים, השומר, ההגנה, הפלמ"ח, המחרתות, מלוחמות השחרור ותקופת הבריטים, ותמיד הייתה אומר לאימי: 'לא ידעת מתי לילד אותה', ייכשו את הבצויות, גמרו עם הבריטים, נצחו את העברים, הקימו את המדינה. זה, יהיה לי ממש עטם. לא נשאר לי מה לעשות", והוא מספר בחיקון. "זהיא אמרה לי: אל מדבר – ישאר לך מה לעשות". ואני חשב שאמנם האופי של החיים אינם כפי שהיו לפני 70, 80, 100 שנה, אבל הנסיבות של מדינת ישראל אין פחותות. "אני חשב שזו הנקודת העיקרית